

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU ŻNIŃSKIEGO
W 2020 ROKU**

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Żninie**

Tadeusz Kosiara

Żnin, dnia 30.04.2021 r.

SPIS TREŚCI

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.	3
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.	9
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.	11
IV. Stan sanitarny obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.	12
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.	14
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.	15
VII. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i in. placówkach oświatowo-wychowawczych.	16
VIII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.	17
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	22
X. Podsumowanie i wnioski	24

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

Sytuacja epidemiologiczna

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie żnińskim w 2020 r. została opracowana na podstawie 1265 zgłoszeń chorób zakaźnych nadesłanych przez placówki medyczne.

Laboratoria medyczne przesłały 441 zgłoszeń dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych, a wśród nich: SARS-CoV-2 (65,53%) Rotawirusy (4,53%), wirusy zapalenia wątroby B (7,71%) i C (4,53%), Clostridium difficile (7,48%), Salmonella - odzwierzęce typy serologiczne (2,27%). Poza tym rozpoznano: Norowirusy, wirusy zapalenia wątroby typu A, Klebsiella pneumoniae, Streptococcus pneumoniae, Bordetella pertussis, Neisseria meningitidis, RSV, Borelioza, Haemophilus influenzae, grypa, Toxoplasma gondii, lamblioza.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych wieku dziecięcego objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych w 2020 r. kształtowała się podobnie jak w latach poprzednich. Kolejny rok nie rejestrowano wśród dzieci zachorowań na błonicę, tężec, polio, odrę, wzv B, oraz zakażeń wywołanych przez Hib, co było następstwem powstałej odporności zbiorowskiej wytworzonej w wyniku realizowanych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

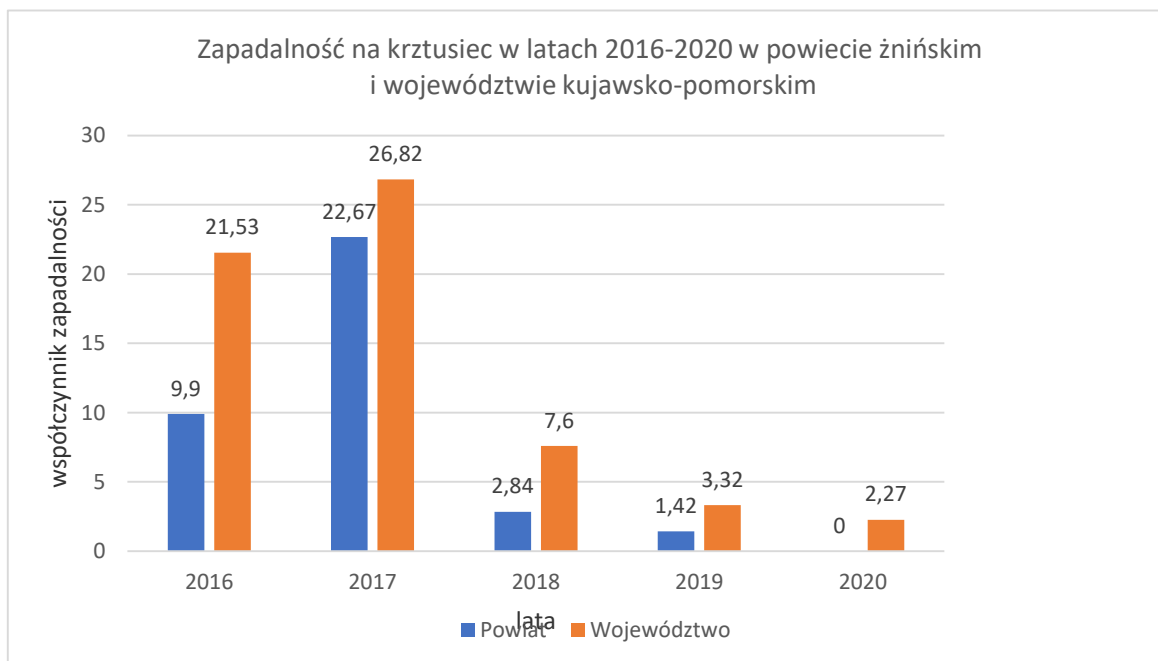
W ramach prowadzonego monitoringu nad ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci w wieku 0-14 lat, w 2020 r. nie nadzorowano żadnego przypadku.

Po wprowadzeniu do PSO obowiązkowych szczepień przeciw różyczce i śwince oraz dawek przypominających przeciwko krztuścowi, w powiecie żnińskim notuje się tylko pojedyncze przypadki tych jednostek chorobowych.

Zapadalność na różyczkę w 2020 r., po zerowej zapadalności w 2019 r., nieco wzrosła i wynosiła 2,85. Liczba zachorowań plasuje powiat żniński na poziomie wyższym od wojewódzkiej.

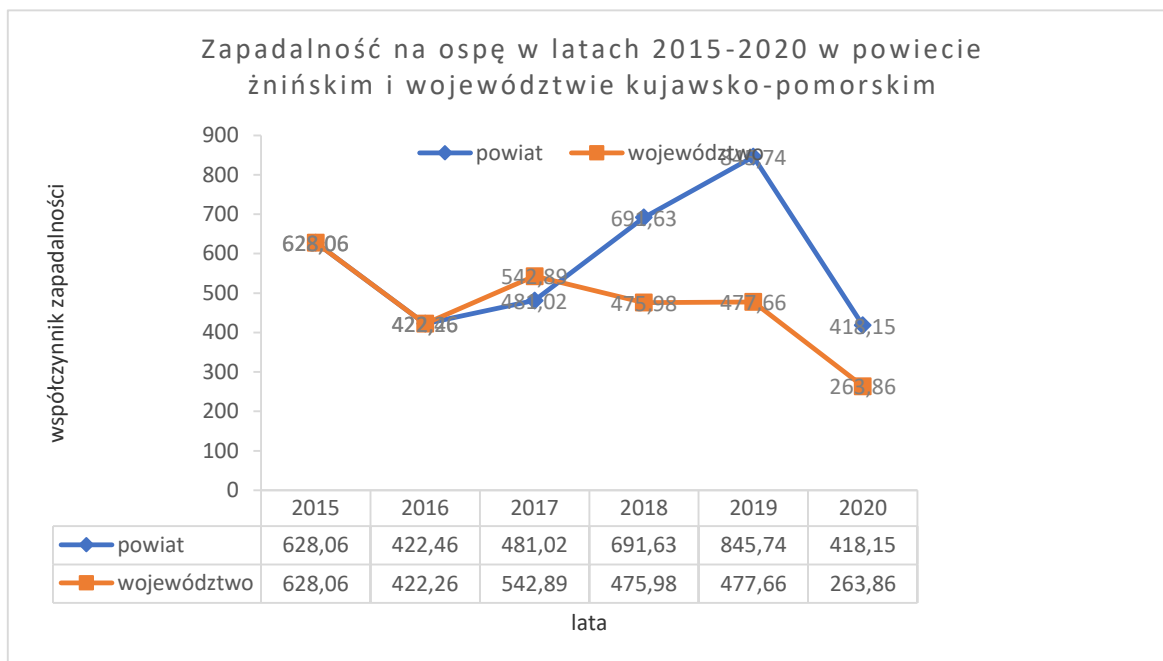
W 2020 r. żnińska zapadalność na świnkę utrzymała się na tym samym poziomie co w 2019r. i była o 0,55 niższa od wojewódzkiej.

Tendencja spadkowa zachorowań na krztusiec w powiecie żnińskim utrzymuje się. W roku 2020 nie odnotowano żadnego zachorowania, co sprawia, że zapadalność jest niższa od wojewódzkiej.

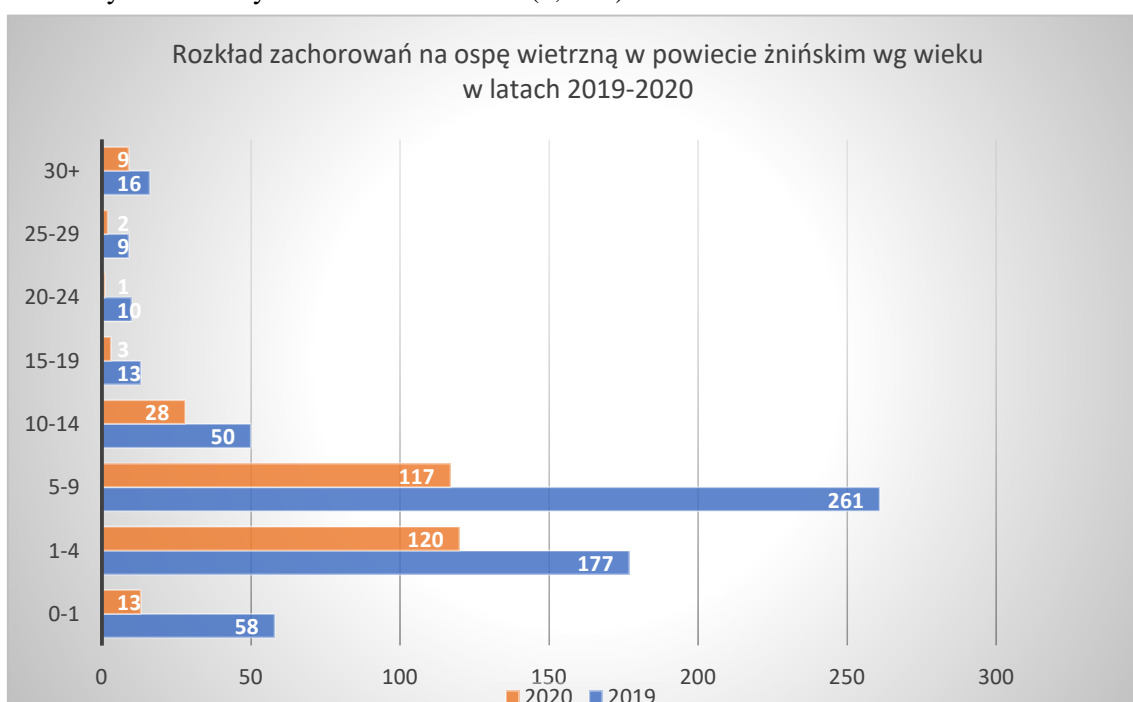

Należy przypuszczać, że spadek zapadalności na krztusiec jest skutkiem wzrostu odporności dzieci starszych, po wprowadzeniu dawek przypominających w 6 i 14 roku życia.

W roku sprawozdawczym 2020 obserwowano w powiecie żnińskim spadek zapadalności na ospę wietrzną, chorobę zakaźną wieku dziecięcego, której można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne zalecane. W skali województwa zapadalność na ospę wietrzną w stosunku do 2019 r. również wykazuje tendencję spadkową i była o 154,29 niższa od powiatowej.

Zgodnie z analizą według płci zachorowania rozłożyły się podobnie wśród kobiet (45,05%) i mężczyzn (54,94%). Chorowały osoby w różnym wieku. 94,88% przypadków wystąpiło w populacji dziecięcej 0-14 lat, najczęściej wśród 1-4-latków (40,95%) oraz 5-9-latków (39,93%), chociaż chorowały także osoby dorosłe w wieku 30+ (3,07%).

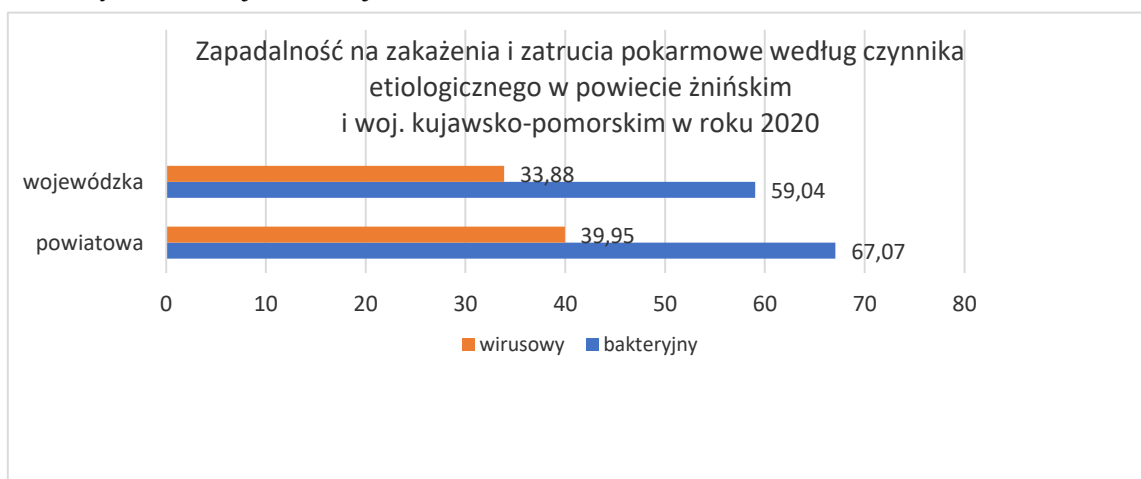
Wśród chorych w grupie wiekowej 1-4 jedna osoba została zaszczepiona przeciw ospie wietrznej.

Spośród chorób wysypkowych wieku dziecięcego, przeciwko którym nie stosuje się immunizacji, rejestrowano płonice. W roku 2020 obserwuje się spadek liczby zachorowań w stosunku do roku 2019 r. - powiatowy współczynnik zapadalności zmalał o 59,75 i był wyższy o 4,71 od wojewódzkiego.

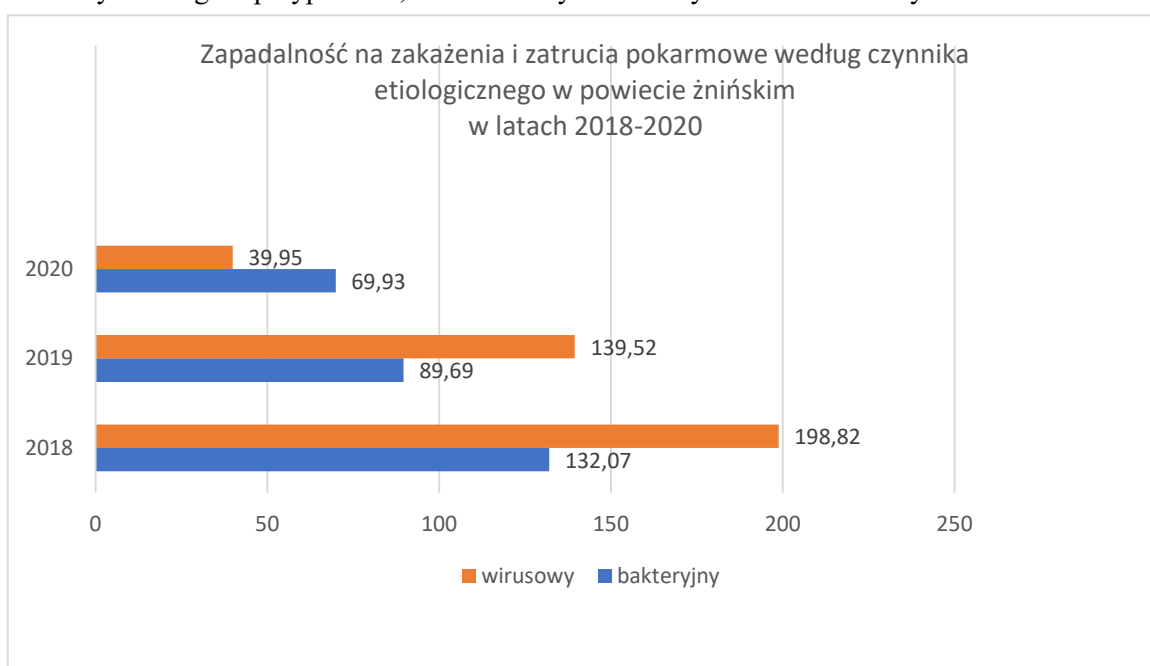
Wszystkie zachorowania rozpoznano na podstawie objawów klinicznych i zarejestrowane zostały jako przypadki możliwe. Leczenie przebiegło ambulatoryjnie.

W roku 2020 obserwuje się poprawę sytuacji epidemiologicznej zatruc i zakażeń pokarmowych wywołanych czynnikami biologicznymi. Nastąpił spadek zapadalności zarówno przypadków o etiologii bakteryjnej jak i wirusowej.

Powiatowa zapadalność na zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane czynnikami biologicznymi była o 14,1 wyższa od wojewódzkiej.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane czynnikami bakteryjnymi w powiecie żnińskim w 2020 r. stanowiły 40% ogółu przypadków, zakażenia wywołane czynnikami wirusowymi – 60%.

W stosunku do roku ubiegłego, w 2020 r. zmalała żnińska zapadalność na zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane czynnikami bakteryjnymi i była o 8,03 wyższa od wojewódzkiej. Podobnie jak w roku ubiegłym odpowiedzialne za zachorowania okazały się bakterie *Salmonella* (18,75%) i *Clostridium difficile* (77%).

W analizowanym roku zmalała powiatowa zapadalność na salmonellozowe zatrucia pokarmowe i była niższa o 1,61 od wojewódzkiej. 100% przypadków salmonellozowych zatruc pokarmowych miało charakter zachorowań sporadycznych, tylko w jednym przypadku określono serotyp jako *Salmonella enteritidis*. Zachorowania rozłożyły się głównie wśród dzieci w przedziale wiekowym 0-7 lat i stanowiły 88,7%. Jako nośniki zatruc pokarmowych osoby chore wskazywały przede wszystkim jaja lub potrawy z dodatkiem jaj, przygotowywane bez właściwej obróbki cieplnej i zachowania zasad higieny.

W tej grupie zachorowań obserwowano również spadek zapadalności na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*. Powiatowa zapadalność była o 16,51 wyższa od wojewódzkiej. Często do zakażenia dochodziło podczas hospitalizacji pacjentów z rozpoznanymi wcześniej chorobami przewlekłymi, leczonych antybiotykami

W roku sprawozdawczym nie nadzorowano nosicieli duru brzuszego, durów rzekomych i czerwonki bakteryjnej.

Rok 2020 był kolejnym, w którym obserwowano spadek zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe ogółem, i była wyższa od wojewódzkiej o 6,07. Natomiast o 3213,89 zmalała żnińska zapadalność w populacji dzieci do lat 2 i była niższa o 91,8 od wojewódzkiej. 17,86% ogółu przypadków wystąpiło wśród dzieci do lat 2.

Wszystkie przypadki zakażeń rozpoznano na podstawie objawów klinicznych i potwierdzono badaniami laboratoryjnymi.

W roku sprawozdawczym wśród stwierdzonych wirusów dominowały Rotawirusy – 82,14%. Norowirusy stanowiły czynnik etiologiczny w 10,71% ogółu potwierdzonych zachorowań, Adenowirusy – 7,14%.

Również w kategorii biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem w roku sprawozdawczym zaobserwowano spadek żnińskiej zapadalności w stosunku do roku ubiegłego. W populacji dzieci do lat 2 zapadalność również zmalała o 249,37 i była wyższa od wojewódzkiej o 137,14. Udział biegunek wśród dzieci 0-2 lata stanowił 14,7% ogółu zachorowań.

Spśród chorób szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek w 2019 r. rejestrowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano poprawy sytuacji epidemiologicznej wirusowego zapalenia wątroby szerzącego się drogą naruszenia ciągłości tkanek. Żniński współczynnik zapadalności na wzv nieco wzrósł o 1,45 i był niższy od wojewódzkiego o 8,4.

Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby w latach 2019 - 2020.

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań		Wskaźnik zapadalności	
		2019 r.	2020 r.	2019 r.	2020 r.
WZW	typu B - ostre	0	0	0,00	0,00
	typu B – przewlekłe i BNO	1	2	1,42	2,85
	typu C - ostre	0	0	0	0
	typu C - przewlekłe	4	4	5,69	5,71
	Razem	5	6	7,11	8,56

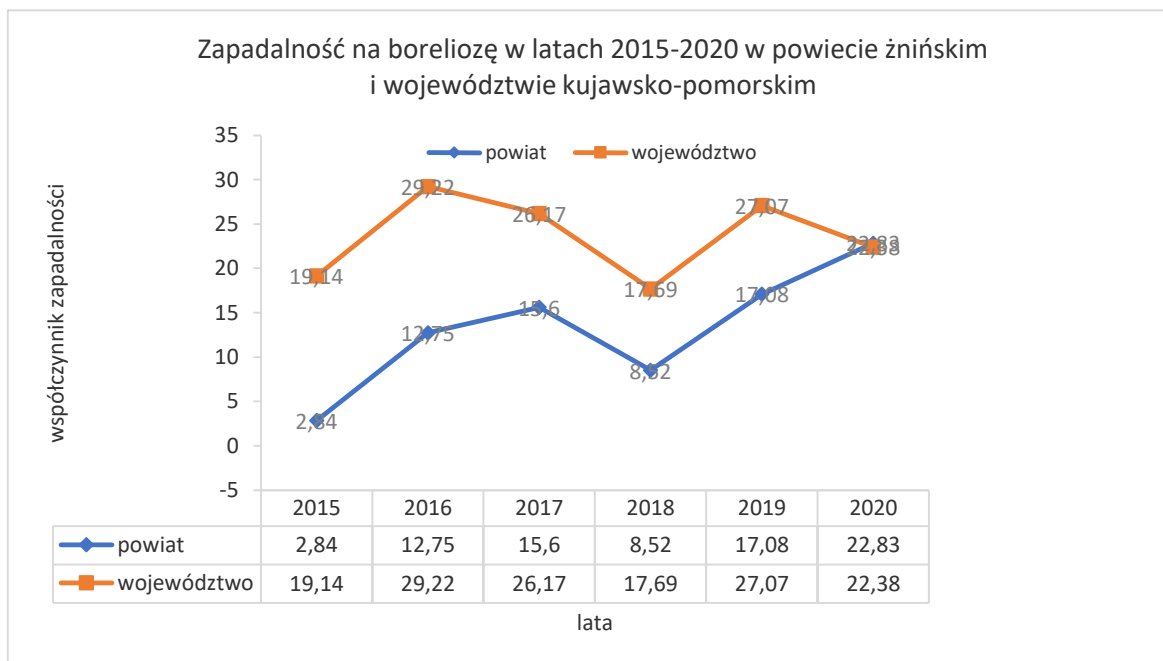
Wzrosła zapadalność na wzv B, żnińska zapadalność (2,85) była niższa od wojewódzkiej (6,24). Zachorowania miały charakter przewlekły i wystąpiły u mężczyzn w wieku 53 i 45 lat, zamieszkałych w na wsi. Chorzy nie byli szczepieni p/w wzv B.

W porównywanych latach nieco lepiej kształtowała się sytuacja epidemiologiczna neuroinfekcji. Powiatowy współczynnik zapadalności zmalał z wartości 11,36 w 2019 r. do 2,86 w 2020 r.

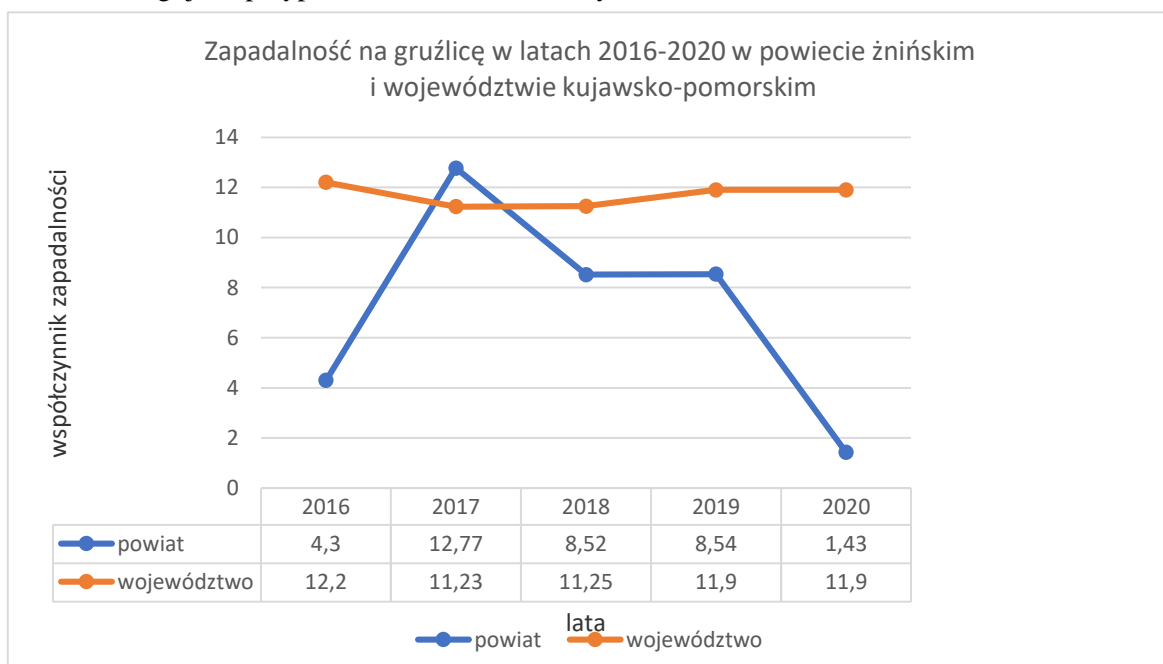
Neuroinfekcje wg czynnika etiologicznego w latach 2019-2020.

Jednostka chorobowa	Czynnik etiologiczny											
	bakteryjny				wirusowy				nieokreślony			
	2019 r.		2020 r.		2019 r.		2020 r.		2019 r.		2020 r.	
	l. zach.	wsp. zap.	l. zach.	wsp. zap.	l. zach.	wsp. zap.	l. zach.	wsp. zap.	l. zach.	wsp. zap.	l. zach.	wsp. zap.
Zapalenie opon mózgowych	4	5,68	1	1,43	1	1,42	0	0	2	2,84	1	1,43
Zapalenie mózgu	0	0,00	0	0,00	1	1,42	0	0	0	0	0	0,00
ogółem	4	5,68	1	1,43	2	2,84	0	0	2	2,84	1	1,43

Spśród chorób przenoszonych przez kleszcze w 2020 r. rejestrowano zachorowania na boreliozę. Po zaobserwowanym spadku zapadalności na tę jednostkę chorobową w roku 2018, odnotowano, podobnie jak w roku 2019, ponowny wzrost zachorowań. Powiatowa zapadalność wyniosła porównywalną wartość do wojewódzkiej.

W 2020 r. w powiecie żnińskim zmalała liczba zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku ubiegłego, gdyż zachorowały 2 osoby, przy czym jeden przypadek zgłoszono jako posekcyjny niepotwierdzony, natomiast drugi jako przypadek zachorowania nowy.

W 2020 r. pogorszyła się sytuacja epidemiologiczna infekcji grypopodobnych. Z placówek medycznych naszego powiatu zgłoszono więcej przypadków tych zachorowań ogółem i w populacji dzieci 0-14 lat. Współczynnik zapadalności na grypopodobne ogółem znacznie wzrósł z wartości 1310,83 w 2019r. do 4159,04 w roku sprawozdawczym, w populacji dzieci do lat 14 z wartości 518,37 do 1597,87.

W porównywanych latach korzystnie kształtowała się w powiecie żnińskim sytuacja epizootyczna wścieklizny wśród zwierząt dzikich, z Inspekcji Weterynaryjnej nie wpłynęły informacje o wystąpieniu na terenie powiatu wścieklizny u zwierząt.

W związku z pokąsaniem przez nieznaną lub dzikie zwierzęta lekarze stwierdzili potrzebę podjęcia szczepień przeciwko wściekliznie u 11 osób. Żniński współczynnik zapadalności zmalał o 14,2 w stosunku do ubiegłego roku i był porównywalny z wojewódzkim (15,22).

Po otrzymaniu zgłoszeń z placówek medycznych do Inspekcji Weterynaryjnej skierowano wnioski o przeprowadzenie 76 obserwacji zwierząt domowych podejrzanych o zakażenie wścieklizną, wszystkie wyniki były ujemne.

W roku sprawozdawczym w marcu ogłoszono pandemię zakażeń SARS-CoV-2 wywołujących chorobę COVID – 19. W powiecie żnińskim zapadalność na tą chorobę wyniosła 3612,1 i była wyższa od wojewódzkiej o 432,24. Z powodu ciężkiego przebiegu choroby hospitalizowano 222 osoby, z czego zgon stwierdzono u 65 osób, u których potwierdzono zachorowanie na Covid-19 i 3, u których nie potwierdzono zakażenia badaniem wymazu. Najczęściej obserwowanym objawem choroby był kaszel, gorączka, bóle głowy, bóle mięśniowe i utrata węchu i smaku. Chorzy skarżyli się również na dolegliwości jelitowe oraz bóle kostne i katar.

Dane statystyczne dotyczące epidemii SARS-Cov-2 zamieszczone są na stronie [www: Raport zakażeń koronawirusem \(SARS-CoV-2\) - Koronawirus: informacje i zalecenia - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](http://www.gov.pl)

Ocena realizacji programu szczepień ochronnych w 2020 roku.

W 2020 roku nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych w powiecie żnińskim prowadzony był nadal w 12 podmiotach leczniczych. Monitorowano warunki przechowywania oraz dystrybucji szczepionek. Nadzorowane placówki przestrzegają wymagań dotyczących zachowania łańcucha chłodniczego.

W 2020 roku świadczeniodawcy zgłosili 9 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (o 6 mniej niż w ubiegłym roku). Wszystkie sklasyfikowano jako łagodne. Dzieci nie wymagały hospitalizacji, były leczone ambulatoryjnie. Dwoje dzieci skierowano na konsultację do Poradni Neurologicznej.

Na koniec 2020 r. w powiecie żnińskim od obowiązku szczepień uchyliło się 33 rodziców, którzy są opiekunami prawnymi 27 niezaszczepionych dzieci. Liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych utrzymuje się na podobnym poziomie co w 2019 roku. Ze względu na wystąpienie pandemii SARS covid-19, ograniczone były możliwości terminowego wzywania dzieci do szczepień. Rodzice deklarowali wstrzymanie od szczepień swoich dzieci do czasu unormowania się sytuacji epidemiologicznej zachorowań na COVID-19.

Również w roku sprawozdawczym kontynuowany był przez podmioty lecznicze „Program profilaktyki szczepień przeciwko wirusowi HPV stanowiącego przyczynę raka szyjki macicy w powiecie żnińskim”. W ramach tego programu zaszczepionych zostało 210 dziewcząt.

Stan uodpornienia dzieci w 1 roku życia przeciwko inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae wyniósł 60,6 %. U dzieci w 2 roku życia szczepienie pierwotne wykonano na poziomie - 98,8% populacji, szczepienie uzupełniające na poziomie - 82,2%.

Utrzymuje się wysoki odsetek zaszczepionych dzieci przeciw WZW typu B, (szczepienie pierwotne) w 1 roku życia - 90%, a w drugim roku życia (dawka uzupełniająca) - 97,8%.

Dobrze kształtują się szczepienia przeciw gruźlicy noworodków. Ogółem zaszczepiono 99,5% dzieci, w tym 85% wykonanych w pierwszej dobie życia, pozostałe z opóźnieniem.

Stan uodpornienia dzieci przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b (szczepienie pierwotne w 1 r.ż.) wyniósł 55,6% dzieci podlegających szczepieniu, w 2 roku życia na poziomie – 97,7%, szczepienie uzupełniające - 45,2%.

U niemowląt wykonano poza „kalendarzem szczepień” szczepienie przeciw bieguncie rotawirusowej. Ogółem uodporniono 303 niemowląt.

W ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych i z grup ryzyka szczepienie przeciw ospie wietrznej wykonano u 68 dzieci (w tym dzieci uczęszczające do żłobka).

Szczepienie podstawowe p/w odrze, śwince i różyczce w 13-15 miesiącu życia kształtuje się na poziomie - 84 % populacji podlegającej szczepieniu. W porównaniu do 2019 roku wykonanie spadło o 7,8%.

W 2020 roku z powodu trwającej pandemii COVID-19 nastąpił spadek wykonawstwa szczepień obowiązkowych u dzieci i młodzieży szkolnej.

Szczepienie przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, I dawka przypominająca w 6 r.ż - wykonano na poziomie 84,5%, o 3,3% spadło w stosunku do roku ubiegłego. W tym samym roczniku szczepienie przeciw odrze, śwince, różyczce, I dawka przypominająca w tej grupie wiekowej wykonano na poziomie – 73,3%, spadło o 4,7% w stosunku do roku 2019.

Wykonawstwo szczepień przeciw odrze, śwince i różyczce w 10 roku życia (II dawka przypominająca) kształtuje się na poziomie - 81,5% podlegających dzieci. W stosunku do roku ubiegłego spadło o 4,2%.

Szczepienie przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi u dzieci w 14 roku życia, II dawka przypominająca wykonano na poziomie - 82% populacji, spadło o 7% w stosunku do roku ubiegłego.

W 2020 roku odsetek zaszczepionej młodzieży przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia (III dawka przypominająca) wyniósł 82%, obniżył się w porównaniu do roku 2019 o 1,1%.

W analizowanym okresie 11 osób zaszczepiono poekspozycyjnie przeciw wściekliznie. Świadczeniodawcy realizowali szczepienia zalecane w PSO. Zaszczepiono m. innymi przeciw grypie – 1885 osób, zakażeniom *Neisseria meningitidis* - 132 osoby, WZW typu A - 47 osób, WZW typu B- 321 osób, kleszczowemu zapaleniu mózgu - 72 osoby, durowi brzuszemu - 55 osób, biegunce rotawirusowej - 303 dzieci, żółtej gorączce - 2 osoby, ospie wietrznej - 31 dzieci, *Streptococcus pneumoniae* - 242 osoby, szczepienie poekspozycyjne przeciw tężcowi - 127 osób.

Z informacji uzyskanych od świadczeniodawców ustalono iż spadek wyszczepialności spowodowany jest trwającą pandemią Covid-19.

II. Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu żnińskiego.

W 2020 roku nadzorem sanitarnym objęto 34 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 6 indywidualne ujęcia wody dostarczające wodę w ramach działalności gospodarczej i w budynkach zamieszkania zbiorowego.

Podstawą zbiorowego zaopatrzenia ludności miast i wsi Powiatu w wodę do spożycia są wodociągi o produkcji dobowej od 101 do 1000m³ - 27 urządzeń. W drugiej kolejności wodociągi małe, produkujące do 100 m³/dobę – 5 urządzeń i 2 wodociągi o produkcji od 1001 do 10000 m³/dobę, tj. Wodociąg Żnin, Barcin. Z wody produkowanej przez wodociągi Powiatu korzystało łącznie 69,843 tys. mieszkańców.

Liczbę ludności zaopatrywanej z poszczególnych grup wodociągów obrazuje tabela poniżej.

	Liczba urządzeń dostarczających wodę					Liczba ludności zaopatrywanej w wodę, w tys.		
	Ewidencja na dzień 31.12.2020 r.	Skontrolowane	Odpowiadającą wymaganiom	Nie odpowiadającą wymaganiom	O warunkowej przydatności do spożycia	Odpowiadającą wymaganiom	Nie odpowiadającą wymaganiom	O warunkowej przydatności do spożycia
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę ogółem	34	34	33	0	1	69,178	0	0,252
Wodociągi o	≤100	5	5	4	0	1,743	0	0,252
	101-1000	27	27	27	0	46,571	0	0
	1001-10000	2	2	2	0	20,864	0	0
Ujęcia indywidualne	6	5	5	0	0	0,586	0	0

Odsetek wodociągów o danej produkcji dobowej (m³/dobę) zaopatrujących mieszkańców Powiatu Żnińskiego w 2020 roku

Wodociągi o produkcji 101-1000m³/dobę mają największy udział w zaopatrzeniu ludności w wodę – ok. 67,3 %, w drugiej kolejności wodociągi 1001-10001 m³/dobę –ok. 30,2 % (należą do nich Wodociąg Żnin i Barcin. Wodociągi małe o produkcji <100 m³/dobę stanowią najmniejszy udział w dostarczaniu wody – ok. 2,5 %. Stopień zwodociągowania powiatu jest bliski 100%.

Zakres i częstotliwość wykonywanych badań uwarunkowany był dobową produkcją wody oraz stosowaną technologią uzdatniania wody. Wszyscy producenci wody uzgodnili z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żninie harmonogram pobierania próbek wody na 2020 r. Na przestrzeni roku oznaczono następujące wskaźniki:

- mikrobiologiczne: bakterie grypy coli, *Escherichia coli*, ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C po 72 h, enterokoki,

- fizykochemiczne i organoleptyczne: glin, amonowy jon, chlorki, mangan, stężenie jonów wodoru (pH), przewodność, siarczany, sól, utlenialność z KMnO₄, żelazo, akryloamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, benzen, benzo(a)piren, bor, bromiany, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σ pestycydów, rtęć, selen, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, Σ THM, mętność, barwa, smak, zapach, twardość.

Woda dostarczana w ramach zbiorowego zaopatrzenia oraz z indywidualnych ujęć jest przydatna do spożycia. Wyjątkiem jest woda dostarczana z Wodociągu Marcinkowo, która była warunkowo przydatna do spożycia ze względu na przekroczenie wartości parametrycznej manganu. We wszystkich wodociągach woda pozyskiwana jest wyłącznie z ujęć głębinowych charakteryzujących się stabilnością składu chemicznego.

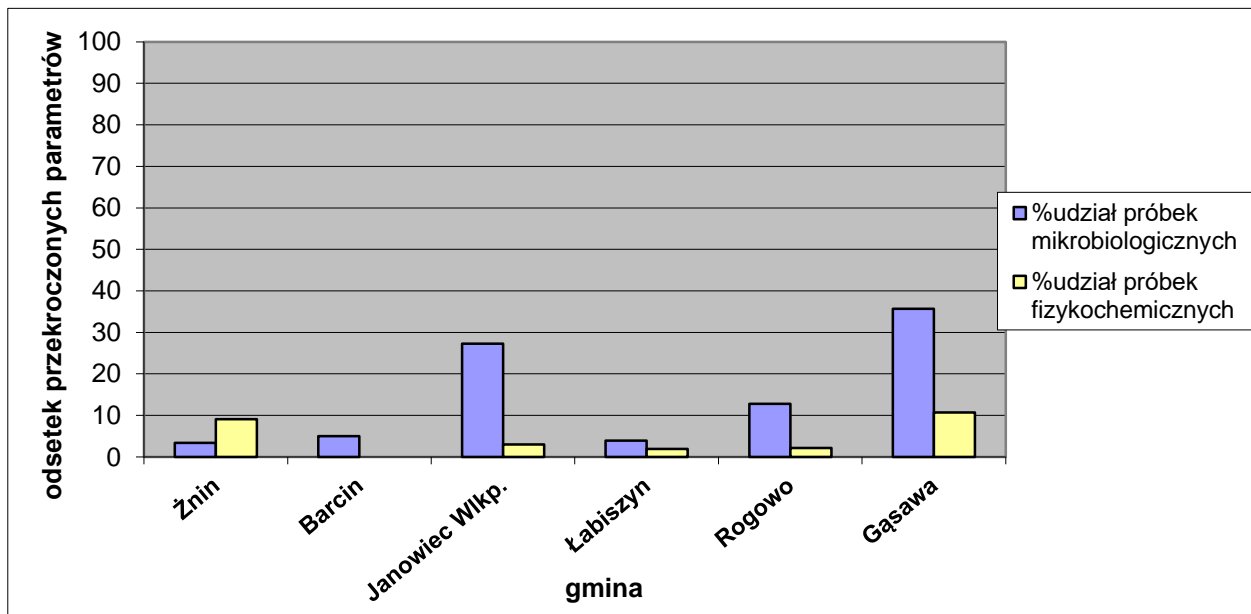
W żadnym z wodociągów nie prowadzi się stałej dezynfekcji wody, a jedynie w uzasadnionych przypadkach i w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żninie.

W 2020 roku w ramach sprawowania nadzoru sanitarnego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żninie oraz prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody przez producentów i właścicieli indywidualnych ujęć pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 287 próbek wody. Analizy laboratoryjne wykazały łącznie 46 przekroczeń badanych parametrów, w tym 32 mikrobiologicznych oraz 14 fizykochemicznych. Sytuację w poszczególnych gminach obrazuje tabela.

Gmina	Liczba pobranych próbek	Liczba przekroczonych parametrów		Wyszczególnienie przekroczonych parametrów					
		mikrobiol.	fizykochem.	mikrobiologicznych			fizykochemicznych		
				bakterie grupy coli	enterokoki kałowe	Ogólna liczba mikroor. w temp. 22 °C	mętność	mangan	żelazo
Żnin	76	3	2	-	1	2	2	-	-
Barcin	40	2	0	2	-	-	-	-	-
Łabiszyn	32	9	1	4	2	3	1	-	-
Janowiec Wlkp.	43	2	1	1	-	1	-	1	-
Rogowo	47	6	1	2	2	2	-	1	-
Gąsawa	28	10	3	5	-	5	-	2	1
Suma	266	32	8	14	5	13	3	4	1

Poza próbkami wykazanymi w tabeli w przypadkach przekroczeń badanych parametrów prowadzone były badania kontrolne celem weryfikacji skuteczności prowadzonych przez producentów wody działań naprawczych. W wyniku powyższego pobrano 74 próbki do badań laboratoryjnych.

Wykres poniżej ilustruje odsetek przekroczonych parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych w stosunku do ilości wykonanych oznaczeń - w poszczególnych Gminach Powiatu.

KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W 2020 roku na terenie Powiatu Żnińskiego funkcjonowało jedno kąpielisko, tj. Kąpielisko Ośrodka Wypoczynkowego „Jutrzenka” zlokalizowane w Cegielni nad Jeziorem Przedwieśnia, gm. Rogowo. Przeprowadzona kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego kąpieliska oraz prowadzenia kontroli wewnętrznej. Na podstawie sprawozdań z badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie stwierdził przydatność wody do kąpiel.

Poza tym na terenie powiatu zorganizowano 6 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel. Wszyscy organizatorzy wykonali badania jakości wody przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego oraz w trakcie sezonu, a jakość wody odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

W czasie kontroli nie stwierdzono potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych, które mogłyby wpłynąć negatywnie na jakość wody w jeziorach oraz zakwitów wody (sinice), które stanowiłyby zagrożenie dla zdrowia osób kąpiących się w nich.

PLYWALNIE

W 2020 roku w ewidencji Stacji były 2 pływalnie tj. kryta pływalnia Barcińskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. w Barcinie oraz basen w hotelu Herbarium & SPA w Chomiąży Szlacheckiej gm. Gąsawa. Do badań laboratoryjnych pobrano w ramach bieżącego nadzoru 5 próbek wody z basenu w hotelu Herbarium, który został skontrolowany. Jakość wody odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

Wystosowano pisma do ww. obiektów, dotyczące korzystania z pływalni, saun podczas trwania epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

III. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dotyczyły 8 planów zagospodarowania przestrzennego. W większości przypadków uzgodniono prognozę w sposób zaproponowany przez wnioskodawcę, w pozostałych zwrócono uwagę na uwzględnienie elementów wymaganych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Plany zagospodarowania przestrzennego

Zajęto stanowisko do 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wszystkie uzgodnienia dotyczyły zmian planów zagospodarowania przestrzennego dla których podjęto uchwały rady o przystąpieniu do sporządzania planów po 21.09.2010 r.). Uzgodnienia wydano w formie opinii.

Uzgodnienia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Środowiskowe uwarunkowania były poprzedzone wydawaniem opinii dot. konieczności sporządzenia raportu o oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przeważały inwestycje związane z budową elektrowni fotowoltaicznych, chlewni, remontów stacji uzdatniania wody, przebudowy i remontów dróg. Na 50 wydanych opiniach stwierdzono w 7 przypadkach konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (dotyczyły inwestycji polegających na budowie budynków przetwórstwa rolno-spożywczego, budowy budynków gospodarskich jak: chlewnie czy kurniki, budowa elektrowni wiatrowych).

Zwrócono uwagę na znaczne zwiększenie inwestycji związanych z hodowlą dużych i bardzo dużych chlewni i kurników oraz budową elektrowni fotowoltaicznych. Ze względu na duże odorowe oddziaływanie tych inwestycji na środowisko odnotowano znaczną ilość skarg i wniosków związanych z uciążliwością tych inwestycji i narastającymi konfliktami społecznymi.

Dokumentacja projektowa

Na podstawie ustawy Prawo Budowlane uzgodnienia dokumentacji projektowej wydawane były w formie opinii. Uzgodniono 8 dokumentacji, w tym wydano 1 opinię negatywną (dot. stoiska gastronomicznego).

Uczestniczenie w odbiorach i kontrolach.

Odbiory były dokonywane na postawie zgłoszenia o zakończeniu prac budowlanych (uczestniczono w 13 odbiorach). Często stwierdzano podczas prowadzenia czynności odbiorowych brak aktualnych wyników badania wody (w kilku przypadkach wstrzymywano się z zajęciem stanowiska do czasu uzupełnienia dokumentacji, przeprowadzenia badania wody i zakończenia prac budowlanych).

Warunki zabudowy.

Urząd Gminy Rogowo oraz Urząd Miasta i Gminy Łabiszyn zwrócił się o wydanie opinii dotyczących warunków zabudowy pod kątem wymogów sanitarnych. Uzgodniono 47 warunki zabudowy dotyczące budowy i rozbudowy budynków mieszkalnych oraz zabudowy zagrodowej.

IV. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.

Ustępy publiczne

Stan sanitarno-techniczny ustępów był dobry. Czystość oraz prowadzenie dezynfekcji bieżącej również nie budziło zastrzeżeń. W dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, dotyczące braku środka do dezynfekcji oraz mydła przy umywalce, oraz nie zapewniono środków ochrony indywidualnej dla pracowników. Nieprawidłowości zostały usunięte w krótkim terminie.

Pływalnie kryte

W 2020 roku na terenie powiatu funkcjonowały 2 pływalnie tj. kryta pływalnia Barcińskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. w Barcinie oraz basen w hotelu Herbarium & SPA w Chomiąży Szlacheckiej gm. Gąsawa.

Jakość wody pobranej w ramach wewnętrznej kontroli w obu obiektach odpowiadała obowiązującym wymaganiom. Z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną większość zaplanowanych próbek wody basenowej nie została pobrana do badań laboratoryjnych.

Domy Pomocy Społecznej

W omawianym okresie nie podejmowano kontroli sanitarnych domów pomocy społecznej. Dom Pomocy Społecznej „Dworek Pod Kasztanami” w Reczu, gm. Rogowo został skreślony w wykazie prowadzonego przez wojewodę i przekształcony w podmiot leczniczy. Pod nadzorem aktualnie znajdują się 3 domy pomocy społecznej przekazane przez WSSE Bydgoszcz tj: DPS w Barcinie, Tonowie i Podobowicach.

W trakcie trwania stanu pandemii Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie prowadził współpracę z zarządzającymi ww. Domami, polegającą na rekomendowaniu przedłożonych do zaopiniowania zasad zachowania środków ostrożności przed zagrożeniem zakażenia SARS CoV-2 na terenie tych obiektów.

Hotele – wg ewidencji 3 obiekty.

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego skontrolowano 3 obiekty: Hotel: „Martina” w Żninie (trzygwiazdkowy), Hotel & SPA „Herbarium” w Chomiąży Szlacheckiej, gm. Gąsawa (czterogwiazdkowy) oraz Hotel „Pod Jesiotrem” w Zdziersku, gm. Łabiszyn (dwugwiazdkowy).

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych obiektów był dobry.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W omawianej grupie obiektów wykazano:

- 12 ośrodków czasowych,
- 1 pole namiotowe,
- 13 kwater agroturystycznych,
- 13 innych obiektów świadczących usługi noclegowe.

Omawiany okres był inny niż dotychczas, ze względu na panujący stan epidemii wywołany wirusem SARS CoV-2. Obiekty noclegowe od marca do czerwca były nieczynne zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Obiekty wznowiły działalność pod koniec czerwca. Na terenie ośrodków czasowych zorganizowany był głównie wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na przestrzeni roku sprawozdawczego wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Żninie prowadzone były kontrole obiektów świadczących usługi hotelarskie, głównie w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem SARS CoV-2 i weryfikacji aktualnie obowiązujących obostrzeń. W wyniku powyższego nie stwierdzano większych nieprawidłowości, zagrażających zdrowiu.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy nadzorowanych obiektów był dobry. Utrzymanie czystości bieżącej, porządku oraz stosowanie bieżącej dezynfekcji nie budziło zastrzeżeń.

W dwóch przypadkach w zakładach fryzjerskich zlokalizowanych w Żninie stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych przy świadczeniu usług fryzjerskich oraz nieprzestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu pandemii. Osoby prowadzące działalność zostały ukarane mandatami karnymi.

Zakłady pogrzebowe, domy przedpogrzebowe

Stan sanitarny i porządkowy powyższej grupy obiektów nie budził większych zastrzeżeń. Właściciele dwóch zakładów pogrzebowych prowadzą również domy przedpogrzebowe wyposażone między innymi w urządzenia do przechowywania zwłok. Pozostałe zakłady posiadają umowę na przechowywanie zwłok w kostnicy na Cmentarzu Parafialnym w Żninie (2 podmioty) lub w Domu Przedpogrzebowym P.P.H.U. Usługi Pogrzebowe i Kamieniarskie Tomasz Chmielewski w Żninie (2 podmioty). Jedynie w jednym z 2 domów przedpogrzebowych stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły: braku przeszkolenia osób zatrudnionych w zakresie postępowania ze zwłokami osób zmarłych na chorobę wywołaną wirusem SARS CoV-2, przechowywania zwłok w niewłaściwej temperaturze, braku środków ochrony indywidualnej dla osób, które mogą mieć kontakt ze zwłokami zmarłych na COVID 19. Zostały usunięte w terminie niezwłocznym.

W omawianym okresie wystosowano pisma do zakładów pogrzebowych, dotyczące postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w czasie trwania epidemii.

Środki transportu publicznego

Skontrolowano 18 środków transportu publicznego:

- 2 autobusy komunikacji publicznej,
- 14 wagonów Powiatowej Kolei Wąskotorowej,
- 2 samochody do przewozu zwłok i szczątków.

W ww. nie stwierdzono nieprawidłowości. W okresach intensyfikacji zakażeń wirusem SARS CoV-2 prowadzono kontrole środków transportu publicznego wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Żninie.

Komisariaty i Posterunki Policji

W omawianym okresie zostało przekazane 6 obiektów przez Państwowego Inspektora Sanitarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji pod nadzór Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Żninie. Kontroli nie podejmowano.

V. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Pod stałym nadzorem PPIS w Żninie w 2020 roku znajdowało się ogółem 112 obiektów tj.

- Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitalne)
- szpital 1,
- Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (inne niż szpitalne)
- inne 1 (Zakład pielęgnacyjno - opiekuńczy i zakład rehabilitacji leczniczej Dworek pod Kasztanami w Reczu, gm. Rogowo),
- Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:
- przychodnie, ośrodki, poradnie - 21 obiektów,
- inne 3,
- laboratorium medyczne 1,
- praktyki zawodowe
- praktyki pielęgniarek 1,
- praktyki lekarskie 84.

Omawiany okres sprawozdawczy był inny niż dotychczas, ze względu na panujący stan epidemii wywołany wirusem SARS CoV-2. Od marca ubiegłego roku wstrzymano wykonywanie kontroli w ww. obiektach.

Stan techniczny i funkcjonalny

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych 6 przychodni zlokalizowanych na terenie Powiatu Żnińskiego jest dobry.

Wyposażenie w sprzęt medyczny jednorazowego użycia do obsługi chorych oraz w materiały opatrunkowe i bieliznę jest dobre i wystarczające.

Utrzymanie czystości

Zachowanie bieżącej czystości i porządku w obiektach, nie budziło zastrzeżeń. Utrzymanie czystości i dezynfekcję pomieszczeń zlokalizowanych w budynkach podmiotów leczniczych oraz praktyki zapewniają zatrudnieni pracownicy. Zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości i dezynfekcji jest wystarczające. Opracowane i wdrożone procedury pozwalają na właściwe postępowanie w codziennej pracy w placówkach.

Zaopatrzenie w wodę

W omawianym okresie Szpital Powiatowy w Żninie, należący do Pałuckiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Żninie zaopatrywany był w wodę z wodociągu sieciowego w Żninie. Jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym jest przydatna do spożycia. Obiekt posiada własne ujęcie, które ze względu na awarię było wyłączone z użytkowania.

Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą na terenie Powiatu Żnińskiego zaopatrują się w wodę z wodociągów sieciowych. Jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym jest przydatna do spożycia.

Postępowanie z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych

Właściciele obiektów przechowują odpady medyczne - zakaźne, do czasu odbioru przez wyspecjalizowane firmy, w przenośnych urządzeniach chłodniczych przeznaczonych wyłącznie do tego celu, w temperaturze do 10°C, nie dłużej niż 30 dni. Przenośne urządzenia chłodnicze znajdują się w pomieszczeniach zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych. Do transportu wewnętrznego odpadów medycznych przychodnie wykorzystują oznakowane pojemniki, przeznaczone wyłącznie do tego celu. Wewnętrznym transportem odpadów, polegającym na ich dostarczaniu z miejsca powstawania do pomieszczeń wstępnego magazynowania zajmują się wyznaczeni pracownicy placówek. Pomieszczenia i miejsca przeznaczone do dezynfekcji i mycia pojemników do transportu wewnętrznego odpadów medycznych posiadają wentylację. Odpady komunalne powstałe w wyniku działalności przychodni, ośrodków, poradni gromadzone są w kontenerach, które na podstawie umowy są zabierane przez podmioty uprawnione do świadczenia tychże usług.

Obiekty omawianej grupy posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznymi, które są segregowane w miejscu ich powstawania zgodnie z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami na terenie kontrolowanych placówek.

Postępowanie z bielizną

W skontrolowanych placówkach ochrony zdrowia stosowana jest głównie bielizna jednorazowego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku poza odzieżą ochronną jest używana w niewielkich ilościach. Skontrolowane obiekty korzystają z usług pralni zewnętrznych, które posiadają zezwolenie właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego. Transport i magazynowanie bielizny nie budziło zastrzeżeń. Wyposażenie obiektów w bieliznę czystą jest wystarczające. Poszczególne obiekty posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną. Bielizna czysta, jednorazowego użytku magazynowana jest w wydzielonych szafach lub w magazynach bielizny czystej, natomiast bielizna brudna - odzież ochronna przechowywana jest w opisanych pojemnikach w odrębnych pomieszczeniach, a następnie przekazywana do prania pralniom, z którymi kontrolowane jednostki podpisywały umowy na pranie.

VI. Warunki sanitarno-higieniczne w środowisku pracy

Bieżący nadzór sanitarny

Dział Prewencji Chorób Zawodowych Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Żninie w 2020 r. obejmował stałym nadzorem 242 obiekty, zatrudniające łącznie 5443 osoby. Ewidencja obiektów objętych nadzorem prowadzona jest wg Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Głównym celem Działu Prewencji Chorób Zawodowych jest zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych, oceniając środowisko pracy. Szczególną uwagę zwraca się na przeprowadzanie (i analizę) pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w zakładzie i czy w środowisku pracy, w którym występują przekroczenia krotności NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia pracownicy mają ochrony indywidualne i strefy przekroczeń są odpowiednio oznakowane oraz czy pracownicy kierowani są do lekarza zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego jednym z kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej było prowadzenie nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

Kontynuowano zadania mające na celu nadzór nad przestrzeganiem prawa w zakresie chemikaliów, produktów biobójczych, detergentów.

W roku 2020 skontrolowano **16** zakładów, kontrole przeprowadzono w zakresie: oceny warunków środowiska pracy, substancji, czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, czynników biologicznych, wprowadzania do obrotu detergentów, stosowania i wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych.

W celu poprawy warunków pracy, zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych wydano 5 decyzji administracyjnych. Nakazy dotyczyły m.in.: poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń produkcyjnych/socjalnych, czynników biologicznych, opracowania/zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego, czynników rakotwórczych.

W powiecie żnińskim w 34 zakładach pracy występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia, w warunkach tych w 2020 r. zatrudnionych było 280 pracowników (głównie w przekroczeniach NDN hałasu, NDS pyłu).

Choroby zawodowe

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żninie w 2020 roku wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie wydał 1 decyzję administracyjną *stwierdzającą chorobę zawodową*, ponieważ do jej powstania przyczyniły się warunki pracy, w których pracowała dana osoba, stwierdzono:

- *Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 WChZ),*

Nie wydano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej:

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W 2020 r. nie otrzymano zgłoszeń podejrzeń wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Na terenie powiatu żnińskiego nie ma funkcjonujących podmiotów handlujących środkami zastępczymi.

Podmioty lecznicze zgodnie z obowiązkiem wynikającym z zapisów art. 30a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności. Otrzymywane informacje są przekazywane Policji i PWIS w Bydgoszczy.

VII. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży miała na celu zapewnienie bezpiecznych warunków, odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

W ewidencji tut. Stacji w 2020 r., pod nadzorem pionu Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowały się **155** publiczne i niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze w tym:

- 64 stałe placówki nauczania i wychowania, na terenie których przeprowadzono 6 kontroli (3 przedszkola, 3 szkoły podstawowe). W skontrolowanych placówkach uczyło się i przebywało ogółem 362 dzieci i młodzieży,
- 91 sezonowych placówek wypoczynku zgłoszonych do bazy (w tym 12 placówek wypoczynku zimowego oraz 79 placówek wypoczynku letniego), na terenie których przeprowadzono 44 kontrole, w tym 7 związanych z wypoczynkiem zimowym i 37 kontroli związanych z wypoczynkiem letnim.

Z wypoczynku w placówkach skorzystało ogółem 1667 dzieci i młodzieży.

W 2020 roku skontrolowano ogółem **51** placówek. przeprowadzono **51** kontroli. W placówkach stałych wykonano kontrole zgodnie z harmonogramem roku 2020. Od kwietnia br. zawieszono kontrole w stałych placówkach nauczania i wychowania z uwagi na panujący stan epidemiologiczny.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku koncentrowano się na nadzorowaniu wypełnienia obowiązujących wymagań higienicznych i zdrowotnych, w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych środowiska szkolnego. W toku kontroli oceniano m.in. kompleksowy stan sanitarny placówki, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, działalność w zakresie prowadzenia dożywiania, realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach, a także warunki higieniczno – sanitarne wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno-higieniczny w nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych ogólnie był dobry.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały obiektów szkolnych nieprzystosowanych do procesów nauczania. Nie wykazano także obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym. W stosunku do organizatorów wypoczynków zorganizowanych w miejscu zamieszkania (półkolonie), w całorocznych obiektach hotelarskich, jak również w obiektach wykorzystywanych okazjonalnie, podczas przeprowadzonych kontroli, nie wniesiono żadnych uwag. Turnusy zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń. Skontrolowane w omawianym okresie letnie turnusy wypoczynku zorganizowane były również zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez resorty edukacji, zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 29 maja 2020 r. Uczestnicy wypoczynku stosowali się do wytycznych i regulaminów uczestnictwa, wraz z przestrzeganiem wzmoczonych zasad higieny.

VIII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

PIEKARNIE

W tej grupie obiektów wykazano 9 zakładów, skontrolowano 2 z nich.

Przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną w związku z doniesieniem sanitarnym dotyczącym niewłaściwej jakości chleba. Podczas kontroli sprawdzono m.in. zapisy produkcyjne,

w tym zapisy z kontroli czasu i temperatury wypieku, przyjęcia i magazynowania surowca. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

W obiektach z tej grupy nie pobierano próbek do badań.

CIASTKARNIE

W 2020 r. przeprowadzono 15 kontroli w obiektach należących do grupy ciastkarni.

W celu oceny jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych w ramach urzędowej kontroli żywności, pobrano do badań mikrobiologicznych 15 prób ciast (wszystkie pobierane do badań próby stanowiły ciasta z kremem niepoddanym obróbce termicznej). Przeprowadzone badania mikrobiologiczne nie wykazały niezgodności z wymaganiami.

W jednym z zakładów dokonano oceny jakości tłuszczu smażalniczego, przy użyciu szybkiego testu paskowego, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości stwierdzone w 6 skontrolowanych ciastkarniach:

- brak do wglądu aktualnych orzeczeń z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- zły stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń produkcyjnych i sprzętu,
- przeterminowane art. spożywcze;
- osoba obsługująca klientów w przykładowym sklepie nie posiadała osłony ust i nosa;

Spośród skontrolowanych ciastkarni 5 zakładów uzyskało ocenę niezgodną za nieprawidłowości w zakresie: monitorowania warunków temperaturowych przechowywanej żywności mrożonej, braku orzeczeń z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych, stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętów produkcyjnych oraz zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami.

WYTWÓRNIĘ WYROBÓW CUKIERNICZYCH

W tej grupie obiektów wykazano 7 zakładów, z których 2 skontrolowano.

W tej grupie zakładów znajdują się: 1 zakład produkujący cukierki; 3 wytwórnie wyrobów typu: murzynki i sękacze, 1 zakład produkujący i konfekcjonujący kremy orzechowe i kremy z nasion roślin oleistych, 1 zakład produkujący ozdoby cukiernicze do dekorowania ciast i kompozycje zdobnicze oraz produkujący ciastka, pieczywo, dania gastronomiczne oraz 1 zakład produkujący produkty zbożowe ekstrudowane z nadzieniem lub w polewie.

W zakładach produkcji cukierniczej przeprowadzono łącznie 5 kontroli. Pobrano 1 próbkę żywności: chrupki kukurydziane w polewie o smaku, toffi na badanie w kierunku obecności mikotoksyn. Badanie nie wykazało nieprawidłowości.

WYTWÓRNIĘ KONCENTRATÓW SPOŻYWCZYCH

W objętych nadzorem zakładach produkowane są koncentraty spożywcze: kisiele, budynie, galaretki, śnieżki, zupy w proszku, sosy, mieszanki przyprawowe oraz konfekcjonowane są przyprawy, żelatyna, suszone owoce, ryż, herbata, kakao, aromaty.

W roku 2020 w obu zakładach łącznie przeprowadzono 8 kontroli.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:

- zły stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń produkcyjnych i sprzętu,
- brak prowadzonych systematycznych badań właścicielskich wyrobów gotowych;
- przeterminowane art. spożywcze;

Jeden z zakładów uzyskał ocenę niezgodną za nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego.

INNE WYTWÓRNIĘ ŻYWNOCI

W tej grupie obiektów wykazano: 656 producentów produkcji pierwotnej, 1 zakład produkujący kanapki oraz 1 zakład prowadzący handel detaliczny wyrobami z mięsa wieprzowego. W 7 obiektach tej grupy zostało przeprowadzonych 8 kontroli sanitarnych, pobrano 2 próby na badanie w kierunku obecności pestycydów z gospodarstw prowadzących produkcję pierwotną. Nieprawidłowości nie stwierdzono

W roku sprawozdawczym 3 kontrole przeprowadzono wspólnie z przedstawicielem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Kontrolami objęto gospodarstwa, w których uprawia się borówki, maliny, porzeczki, agrest, jabłka. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

AUTOMATY DO LODÓW

Pod nadzorem PSSE w Żninie znajduje się 6 punktów z automatami do lodów. W 2020 r. przeprowadzono w tej grupie obiektów 4 kontrole, które nie wykazały nieprawidłowości. Produkcja lodów oparta jest na bazie mieszanek przygotowywanych z wody i proszku lodowego, gotowych

mieszanek UHT lub na bazie mieszanki lodowej produkowanej w zakładzie macierzystym i dowożonej do poszczególnych punktów sprzedaży.

W związku z zaleceniami GIS, w celu oceny jakości zdrowotnej, pobrano do badania 10 prób lodów z automatu, do badań mikrobiologicznych. W badanych próbach nie stwierdzono niezgodności z wymaganiami.

PUNKTY MAŁEJ GASTRONOMII

W tej grupie w roku 2020 wykazano 99 obiektów.

Przeprowadzono łącznie 32 kontrole.

W okresie sprawozdawczym podczas 3 kontroli prowadzonych w punktach małej gastronomii dokonano oceny jakości tłuszczu używanego do smażenia. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie jakości stosowanego tłuszczu.

W zakładach małej gastronomii w roku 2020 przeprowadzono 5 kontroli kompleksowych.

W czasie kontroli w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości:

SKLEPY

W tej grupie obiektów wykazano 272 sklepy, z czego 22 to sklepy wielkopowierzchniowe. Przeprowadzono 178 kontroli, w tym 20 kontroli interwencyjnych.

W celu oceny jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych w ramach UKŻ i Monitoringu pobrano do badań 141 prób, z czego zakwestionowano jakość zdrowotną 8 prób (1 próba papryki świeżej za przekroczenie poziomu pozostałości pestycydów, 1 próba wyrobu cukierniczego wzbogacanego w witaminy i minerały za nieprawidłowe znakowanie, 6 prób mięsa drobiowego za niewłaściwą jakość mikrobiologiczną).

2 obiekty z opisywanej grupy otrzymały ocenę niezgodną za brak orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno epidemiologicznych zatrudnionego personelu.

Stwierdzane nieprawidłowości i uchybienia podczas kontroli prowadzonych w sklepach:

- zły stan sanitarnohigieniczny urządzeń chłodniczych,
- przechowywania środków spożywczych wyższa niż zalecana przez producentów),
- brak płynów do dezynfekcji rąk przy stanowiskach dezynfekcji rąk dla klientów oraz płynów myjąco-dezynfekcyjnych przy punktach wodnych dla personelu,

W roku sprawozdawczym wpłynęło 27 doniesień sanitarnych dotyczących nieprawidłowości w miejscach obrotu żywnością. W związku z tymi informacjami przeprowadzono 10 kontroli interwencyjnych oraz 17 interwencji telefonicznych.

Interwencje dotyczyły m/in:

1. Sprzedaży przeterminowanych artykułów spożywczych (cztery przypadki) – przeprowadzono 4 kontrole, które nie potwierdziły zasadności interwencji.
2. Wprowadzanie do obrotu handlowego art. spożywczych o niewłaściwej jakości organoleptycznej (6 zgłoszonych przypadków) - przeprowadzono 4 kontrole interwencyjne, które nie potwierdziły wnoszonych zarzutów, w dwóch przypadkach przeprowadzono interwencję telefoniczną.
3. Niestosowanie się do procedur wewnętrznych w zakresie zapobiegania szerezenia się chorób (Covid-19) (jeden przypadek) - przeprowadzono rozmowę telefoniczną z kierownikiem obiektu, udzielono pouczenia.
4. Niestosowanie się do określonych w przepisach, dopuszczalnych ilości osób dokonujących zakupów w marketach spożywczych (1 przypadek) - przeprowadzono rozmowy telefoniczne z kierownikami placówek handlowych oraz PPIS w Żninie wystąpił do jednej z firm o złożenie stosownych wyjaśnień.
5. Niestosowanie przez personel placówek handlowych środków ochrony indywidualnej (6 przypadków) - przeprowadzono rozmowy telefoniczne z właścicielami i kierownikami placówek handlowych, udzielano pouczeń.
6. Niewłaściwe warunki higieniczne sprzedaży pieczywa cukierniczego w sklepie (1 przypadek) - przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła wniesione zarzuty.
7. Niewłaściwe warunki w jakich odbywa się sprzedaż środków spożywczych: nadmierne zatłoczenie, klienci bez maseczek ochronnych, brak zachowywania dystansu społecznego (5 przypadków) - przeprowadzono rozmowy telefoniczne, osobom odpowiedzialnym udzielono informacji i pouczeń.

OBIEKTY RUCHOME I TYMCZASOWE

W opisywanej grupie wykazano 39 obiektów: 14 autosklepów, 4 ruchome placówki gastronomiczne, 18 straganów na targowiskach, 3 tymczasowe punkty sprzedaży ryb. Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 5 kontroli. Wydano 5 decyzji zatwierdzających.

We wrześniu 2020 dokonano na jednym z targowisk sprawdzenia przestrzegania przepisów wprowadzonych w związku ze stanem epidemii. Sprawdzono 7 podmiotów prowadzących sprzedaż środków spożywczych w obiektach ruchomych (stragany), pod kątem stosowania się do obowiązujących przepisów. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

KOSMETYKI

Pod nadzorem tut. Stacji znajduje się 10 sklepów i 2 hurtownie wprowadzające do obrotu handlowego kosmetyki. W okresie sprawozdawczym w ramach kontroli kosmetyków zgłoszonych w 3 notyfikacjach w systemie RAPEX, przeprowadzono 18 kontroli, w tym 14 kontroli sklepów i 4 kontrole w hurtowniach.

ŻYWIENIE ZBIOROWE OTWARTE (restauracje)

W 2020 r. pod nadzorem PSSE w Żninie znajdowały się 22 zakłady żywienia zbiorowego otwartego (restauracje).

W roku 2020 zakłady należące do tej grupy obiektów prowadziły bardzo ograniczoną działalność. W związku z wprowadzonymi obostrzeniami wynikającymi z wystąpienia stanu epidemii na terenie Polski, przez znaczną część roku prowadzono wyłącznie działalność polegającą na przygotowywaniu żywności na wynos, bez możliwości konsumpcji na miejscu. Właściciele zakładów w większości dostosowali się do wprowadzonych przepisów w związku ze stanem epidemii. W ciągu roku przeprowadzono, przy współdziałaniu przedstawicieli Policji, wizytacje w 9 lokalach gastronomicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas prowadzonych wizytacji. Wdrożenie i stosowanie przepisów określonych w rozporządzeniu o ograniczeniach, nakazach i zakazach w związku z wystąpieniem stanu epidemii sprawdzano również podczas kontroli prowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości sanitarnych i technicznych należały:

- zły stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń produkcyjnych, wyposażenia i sprzętu,
- stosowanie do produkcji przeterminowanych artykułów spożywczych, sprzedaż przeterminowanych napojów;
- brak stosowania środków ochrony osobistej przez personel obsługujący klientów restauracji;
- brak zapewnionego środka do dezynfekcji sprzętów i powierzchni produkcyjnych, brak zapewnionego zapasu środków czyszczących;
- brak do wglądu lub nieaktualne orzeczenia lekarskie z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu;

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 5 decyzji administracyjnych, w pozostałych przypadkach nieprawidłowości usuwane były w krótkim terminie, bez konieczności wszczynania postępowania administracyjnego.

Łącznie w roku 2020 w restauracjach na terenie powiatu żnińskiego przeprowadzono 15 kontroli.

ŻYWIENIE ZBIOROWE ZAMKNIĘTE OŚRODKI WCZASOWE

Pod nadzorem PPIS w Żninie znajduje się 10 kuchni w ośrodkach wypoczynkowych.

W roku 2020 r. w 5 kuchniach na terenie ośrodków wczasowych przeprowadzono kontrole. Nieprawidłowości stwierdzono we wszystkich skontrolowanych zakładach i były to.

- przechowywanie art. spożywczych bez zachowania właściwego rozdziału,
- brak do wglądu lub nieaktualna dokumentacja do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników zatrudnionych przy pracach z żywnością,
- brak do wglądu instrukcji GHP/GMP i systemu HACCP oraz brak zapisów z realizacji zasad GHP/GMP i HACCP,
- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń produkcyjnych i wyposażenia,
- stosowanie do produkcji i wprowadzanie do obrotu przeterminowanych artykułów spożywczych.

W roku 2020 oprócz kontroli kompleksowych i sprawdzających w 4 kuchniach ośrodków wczasowych przeprowadzono również kontrole tematyczne:

1. W czasie ferii zimowych 1 kontrolę w kuchni ośrodka wczasowego w związku ze zorganizowanym wypoczynkiem dzieci. Kontrola obejmowała swoim zakresem stan sanitarny

pomieszczeń produkcyjnych, jakość i warunki przechowywania artykułów spożywczych. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. W czasie wycieczki letniej dzieci i młodzieży przeprowadzono w 3 ośrodkach kontrole tematyczne. Kontrole dotyczyły stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń produkcyjnych, warunków sanitarnych produkcji oraz jakości i warunków przechowywania artykułów spożywczych. Podczas kontroli w dwóch ośrodkach stwierdzono następujące nieprawidłowości:
  - zniszczony sprzęt produkcyjny,
  - przechowywanie art. spożywczych bez oznakowania,
  - artykuły spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia,
  - art. spożywcze przechowywane w temperaturze wyższej niż wskazana przez producenta,

W czasie kontroli wydano doraźne zalecenia nakazując niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

STOŁÓWKI NA KOLONIACH I OBOZACH

W stołówkach na koloniach, obozach i zimowiskach przeprowadzono w 2020 roku 7 kontroli.

W styczniu 2020 r. skontrolowano 3 placówki, w których zorganizowano wycieczki zimowe dzieci i młodzieży. Jedną kontrolę przeprowadzono na terenie krytej pływalni, dwie pozostałe w placówkach oświatowych okazjonalnie wykorzystywanych jako miejsca zorganizowanego wycieczki zimowej. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wycieczki letnie dla dzieci i młodzieży organizowany był w ośrodku harcerskim, placówkach szkolno-oświatowych, ośrodkach czasowych, na terenie ośrodków hotelowo-restauracyjnych, w gospodarstwach agroturystycznych oraz na terenie zielonej szkoły.

Podczas wycieczki letniej została przeprowadzona 1 kontrola sanitarna kompleksowa na terenie stałej bazy harcerskiej. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas pozostałych kontroli w miejscach, w których zorganizowano wycieczki letnie dzieci i młodzieży również nie stwierdzono nieprawidłowości. Łącznie w stołówkach na koloniach, obozach i zimowiskach zorganizowanych na terenie powiatu żnińskiego przeprowadzono 8 kontroli.

STOŁÓWKI SZKOLNE

(w tym żywienie w systemie cateringowym)

Żywienie dzieci odbywa się w 12 (tradycyjnych, z zapleczem kuchennym) stołówkach szkolnych, a dla 16 placówek szkolnych posiłki obiadowe (w ramach dożywiania) dostarczane są w systemie cateringowym.

Wszystkie stołówki szkolne w powiecie żnińskim prowadzą bardzo ograniczoną formę żywienia, polegającą głównie na dożywianiu. Posiłki w części finansowane są ze środków opieki społecznej i mają charakter pomocy socjalnej. Dzieciom oferowany jest jednodaniowy ciepły posiłek.

Podczas kontroli w placówkach szkolnych dokonano również oceny zgodności żywienia z przepisami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

STOŁÓWKI W PRZEDSZKOLACH

Na terenie działania PSSE w Żninie żywienie dzieci odbywa się w 14 placówkach przedszkolnych (12 placówek, w których posiłki przygotowywane są w stacjonarnych kuchniach oraz 2 przedszkola, w których żywienie odbywa się w systemie cateringowym). Posiłki dla przedszkoli realizujących żywienie w systemie cateringowym przygotowywane są przez zewnętrzne zakłady gastronomiczne i dostarczane do przedszkoli.

W roku 2020r. nie prowadzono kontroli w kuchniach funkcjonujących na terenie przedszkoli.

DOMY OPIEKI SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem PSSE w Żninie aktualnie znajduje się 8 placówek prowadzących opiekę nad osobami starszymi, chorymi lub niepełnosprawnymi. W związku ze zmianą przepisów prawnych w marcu 2020 r. WSSE w Bydgoszczy przekazała PSSE w Żninie nadzór nad trzema stołówkami w domach opieki społecznej.

Pięć z działających na terenie powiatu żnińskiego domów opieki sprawuje całodobową opiekę (łącznie z całodobowym wyżywieniem) nad osobami starszymi, chorymi oraz niepełnosprawnymi. Jeden z tych domów jest placówką medyczną, świadczącą usługi opiekuńczo-lecznicze.

Trzy placówki mają charakter domu dziennego pobytu, w którym zapewnia się posiłki w formie śniadania, obiadu i podwieczorku podopiecznym (osoby niepełnosprawne i starsze). Dla pensjonariuszy dwóch z domów dziennego pobytu część posiłków (śniadanie, podwieczorek) jest przygotowywana na miejscu, a obiad dostarczany jest przez firmę cateringową.

DOMY DZIECKA

Pod nadzorem PPIS w Żninie znajdują się pomieszczenia kuchenne, w których przygotowuje się posiłki na potrzeby mieszkańców dwóch Domów Dziecka „Słoneczna Przystań” (Dom Dziecka nr 1 oraz Dom Dziecka nr 2) w Kołdrąbiu. W kuchni przygotowuje się posiłki zapewniające całodzienne wyżywienie dla 43 mieszkańców obu Domów (dzieci w wieku od 2 do 20 lat).

W roku 2020 prowadzono kontrolę sanitarną pomieszczeń kuchennych domu dziecka. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

INNE ZAKŁADY ŻYWIENIA

W tej grupie znajduje się 11 zakładów podlegających kontroli PPIS w Żninie i są to::

- 1 zakład przygotowujący śniadania i kolacje w oparciu o gotowe produkty lub półprodukty na potrzeby grup zorganizowanych oraz serwujący dania obiadowe (dostarczane z zakładów zewnętrznych);
- 7 obiektów, w których organizowane są wyłącznie imprezy okolicznościowe, bez sprzedaży dla indywidualnego klienta,
- 2 zakłady, w których organizowane są imprezy okolicznościowe i przygotowuje się żywność na potrzeby odbiorców zewnętrznych,
- 1 kuchnia na terenie gospodarstwa agroturystycznego.

W 2020 r. przeprowadzono 4 kontrole kompleksowe w zakładach zakwalifikowanych do tej grupy obiektów, w 2 z zakładów stwierdzono nieprawidłowości.

Dla obiektów o charakterze żywnościowo-żywnościowym realizacja planu kontroli wynosiła 30%. Działania Inspekcji Sanitarnej w 2020 roku ukierunkowane były na zwalczanie epidemii oraz prowadzenie kontroli w sytuacjach stanowiących bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia ludzi (działania wynikające ze skarg konsumenckich, informacji o kwestionowanych próbach środków spożywczych itp.) Nie jest możliwe dokonanie jednoznacznej oceny stanu sanitarnego tych obiektów. Jednakże zebrane dane za rok 2020 nie wskazują na znaczące pogorszenie się stanu sanitarnego obiektów branży żywnościowej działających na terenie powiatu żnińskiego.

W obiektach kontrolowanych w 2020 r. wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP, a dokumentacja związana z system HACCP została opracowana, zdarza się jednak, że nie we wszystkich zakładach właściciele stosują się do zasad określonych w procedurach lub prowadzą systematyczne zapisy z ich realizacji.

Nadzór i stan sanitarny obiektów										
Rodzaj obiektu	Liczba obiektów					Liczba decyzji administracyjnych	Liczba mandatów		Liczba próbek	
	wg ewidencji	skontrolowanych	niezgodnych	z wdrożonymi GMP/GHP	z wdrożonym HACCP		razem	na kwotę	pobranych	zdyktowanych
Wytwórnie lodów	2	1	1	2	2	1	0	0	5	0
Automaty do lodów	6	4	0	6	6	0	0	0	10	0
Piekarnie	9	2	1	9	9	1	0	0	0	0
Ciastkarnie	17	9	5	16	16	0	1	150	15	0
Przetwórnie owocowo-warzywne i grzybowe	2	1	0	2	2	1	0	0	6	0
Wytwórnie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Zakłady garmazeryjne	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Wytwórnie wyrobów cukierniczych	7	4	1	7	7	1	1	200	1	0
Wytwórnie koncentratów spożywczych	2	2	1	2	2	2	1	200	17	0
Inne wytwórnie żywności	658	7	0	33	2	1	0	0	2	0
Sklepy spożywcze	272	101	2	272	272	26	1	100	141	8
Kioski	8	2	0	8	8	1	1	100	0	0
Magazyny hurtowe	29	8	0	29	29	4	0	0	13	0
Obiekty ruchome i tymczasowe	39	5	0	39	0	0	0	0	0	0
Środki transportu	96	11	0	96	0	10	0	0	0	0
Inne obiekty obrotu żywnością	33	4	0	33	0	0	0	0	4	1
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	121	35	4	121	121	17	4	600	0	0
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	89	27	3	89	83	2	3	450	0	0
Wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	10	3	0	10	0	0	0	0	2	0
Ogółem	1404	229	18	778	561	67	12	1800	216	9

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Zadania pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia polegają na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

W 2020 r. realizowano 4 ogólnopolskie programy edukacyjne, 6 interwencji nieprogramowych oraz wojewódzki program edukacyjny w placówkach nauczania i wychowania.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną i priorytetowe zadania przeciwepidemiczne dot. Covid-19 nie zrealizowano zaplanowanych interwencji: „Trzymaj Formę!”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”, „Światowy Dzień

Zdrowia”, „Światowy Dzień Bez Tytoniu”, „Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerz” i „Światowy Dzień Rzucania Palenia”.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do miejsc użyteczności publicznej wszystkich gmin Powiatu Żnińskiego. Łącznie przekazano 129 szt. plakatów i 665 szt. ulotek dot. zasad postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia wirusem **SARS-CoV-2**. Ponadto przeprowadzono szkolenie dla pracowników PSSE z zakresu profilaktyki zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i uczestniczono w spotkaniach z przedstawicielami urzędów miejskich, gminnych, dyrektorami szkół podstawowych i przedszkoli, podczas których omówiono kwestie przeciwepidemiczne oraz obowiązujące zasady i wytyczne GIS, MZ, MEN w związku z rozpoczęciem roku szkolnego 2020/21r.

Ogólnopolskie programy edukacyjne

1. **„Znajdź właściwe rozwiązanie”**. Cel programu to zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów szkół podstawowych klas VII-VIII. Do programu przystąpiła Szkoła Podstawowa Nr 1 w Żninie. Edukacją objęto 50 uczniów.
2. **„Bieg po zdrowie”**. Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów nt. zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Do programu przystąpiła Szkoła Podstawowa Nr 2 w Żninie. W programie uczestniczyło 24 uczniów i 24 rodziców.
3. **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”** Głównym celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. Założenia interwencji realizował Zespół Szkół Branżowych i Ogólnokształcących w Łabiszynie. Uczestniczyło 59 uczniów i 50 rodziców.
4. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**. Cel programu to zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program realizowały przedszkola w Rogowie, Janowcu Wlkp., Piechcinie i Przedszkole Niepubliczne „U Boba” w Żninie. Edukacją objęto 111 dzieci i 30 rodziców.

Wojewódzkie programy edukacyjne

1. **„Szkoła w profilaktyce onkologicznej”**. Głównym celem programu jest promowanie i popularyzowanie w środowisku szkolnym szkół podstawowych i ponadpodstawowych zasad Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Do programu przystąpiła Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Gościeszynie. Edukacją objęto 95 uczniów.

Interwencje nieprogramowe

1. **„Bezpieczne wakacje”**. Celem głównym interwencji jest zapewnienie bezpiecznego i zdrowego wypoczynku w okresie wakacyjnym. Grupę docelową stanowią dzieci i młodzież w wieku szkolnym, uczestnicy kolonii, obozów harcerskich i sportowych, wczasowicze, kierownicy, właściciele ośrodków wczasowych, rodzice i opiekunowie. Przeprowadzono prelekcje, pogadanki dla uczestników letniego wypoczynku nt. profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2. Edukacją objęto 474 uczestników letniego wypoczynku.
2. **„Stop dopalaczom”**. Cel interwencji to ograniczenie używania środków zastępczych – dopalaczy, wśród ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży. Przeprowadzono 12 zajęć edukacyjnych dla 474 uczestników letniego wypoczynku.
3. **„Bezpieczne ferie”**. Cel główny to zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego. Przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjne nt. zasad kształtowania zdrowego stylu życia, edukacją objęto 86 uczestników wypoczynku.
4. **„Przyjazny tornister”**. Celem jest profilaktyka wad postawy. Interwencję realizowała Szkoła Podstawowa Nr 2 w Żninie. Edukacją objęto 19 uczniów i 35 rodziców.
5. **„Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”**. Celem Dnia jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz zwiększenie świadomości, jakim zagrożeniem dla zdrowia każdego z nas jest zjawisko antybiotykoodporności. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do podmiotów leczniczych oraz zorganizowano punkt informacyjno – edukacyjny w PSSE. Oddziaływaniem objęto 44 osoby.
6. **„Szczepienia ochronne”**. Celem interwencji jest zwiększenie wiedzy i świadomości nt. szczepień ochronnych oraz ich znaczenia dla naszego zdrowia. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne dot. profilaktyki grypy sezonowej dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Żninie. Prowadzono punkt informacyjno – edukacyjny w siedzibie Stacji oraz umieszczono publikacje nt. Europejskiego Tygodnia Szczepień na stronie internetowej PSSE. Oddziaływaniem objęto 1405 osób.

X. Podsumowanie i wnioski

Działalność kontrolna PSSE w Żninie w 2020 roku

Wyszczególnienie		Wykonane oznaczenia		Liczba pobranych próbek	Kontrole wizytacje	Decyzje		Postanowienia	Tytuły wykonane	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych	
		chemiczne	fizyczne			merytoryczne	płatnicze							
Ogółem		3	597	269	10597	1746	97	8	0	15	2000	13	77500	
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena	komunalna	3	89	52	182	49	16	2	0	3	200	0	0
		żywności, żywienia i przedmiotów użytku	0	0	217	371	144	50	5	0	12	1800	0	0
		pracy	0	0	0	18	6	5	0	0	0	0	0	0
		dzieci i młodzieży	0	508	0	50	0	1	0	0	0	0	0	0
	epidemiologia	0	0		9948	1547		1	0	0	0	13	77500	
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	0	0	0	13	0	25	0	0	0	0	0	0	
	oświata zdrowotna i promocja zdrowia	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	

W 2020 r. sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych powiatu żnińskiego była stabilna. Oprócz zachorowań na COVID-19 nie wystąpiły choroby niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz inne przywlekane z zagranicy, stanowiące szczególne zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Nie wystąpiły wśród dzieci zachorowania na odrę, poliomyelitis, błonicę, tężec, Haemophilus influenzae typu b, Streptococcus pneumoniae, wzv B, co było konsekwencją realizowanych w wysokim stopniu szczepień ochronnych.

Bardzo dobra była sytuacja epidemiologiczna świnki, różyczki i krztuśca, niska zapadalność na te jednostki chorobowe jest następstwem wysokiej realizacji obowiązkowej profilaktyki szczepiennej przeciw tym jednostkom chorobowym.

Znacznie poprawiła się sytuacja epidemiologiczna ospy wietrznej.

Poprawiła się sytuacja epidemiologiczna zatruc i zakażeń szerzących się drogą pokarmową. Nadal obserwuje się przewagę infekcji wirusowych nad bakteryjnymi. Zarejestrowano 1 przypadek Giardiozy, co nie miało miejsca w roku ubiegłym.

Nieznacznie wzrosła zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek, zarejestrowano 1 przypadek WZW B, wszystkie rozpoznane zachorowania na WZW C miały postać przewlekłą i wystąpiły w grupie osób dorosłych. Zachorowanie wykazane jako inne i nieokreślone miało postać ostrą i wystąpiło również u osoby dorosłej.

W zakresie chorób inwazyjnych na tym samym poziomie utrzymała się liczba przypadków wywołanych przez Streptococcus pneumoniae oraz Neisseria meningitidis, wystąpiły pojedyncze przypadki zachorowań spowodowanych tym czynnikiem.

Zaobserwowano dalszy wzrost zachorowań na Boreliozę. We wszystkich przypadkach stwierdzono rumień wędrujący.

Znacznej poprawie uległa sytuacja epidemiologiczna gruźlicy. Zaobserwowano zapadalność najniższą od 5 lat. Wśród osób ze styczności z chorymi na gruźlicę nie rozpoznano nowych przypadków.

Wśród chorób zakaźnych najwięcej zachorowań w roku 2020 zarejestrowano w związku z zakażeniem SARS-Cov-2 i dotyczyło Covid-19. Walka z Pandemią tej choroby zdominowała działania PPIS w Żninie w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych.

Na tym samym poziomie utrzymuje się liczba rodziców uchylających się od szczepień ochronnych. Wobec prawnych opiekunów uchylających się od obowiązku poddania swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym prowadzone były działania edukacyjne i administracyjne, zmierzające do wyegzekwowania obowiązku szczepień.

Stan sanitarno-higieniczny w nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych ogólnie był dobry. Organizatorzy wypoczynków zorganizowanych w miejscu zamieszkania (półkolonie), w całorocznych obiektach hotelarskich, jak również w obiektach wykorzystywanych okazjonalnie zapewнили właściwe warunki wypoczynku. Wypoczynek zorganizowano zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez resorty edukacji, zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 29 maja 2020 r. Uczestnicy wypoczynku stosowali się do wytycznych i regulaminów uczestnictwa wraz z przestrzeganiem wzmoczonych zasad higieny.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzić można, że stan podmiotów leczniczych pod względem sanitarno-technicznym ulega poprawie. Prowadzenie bieżących remontów oraz zakup nowego sprzętu przyczyniają się do poprawy funkcjonalności i poziomu świadczonych usług medycznych.

Dla obiektów o charakterze żywnościowo-żywnościowym realizacja planu kontroli wynosiła 30%. Zebrane dane za rok 2020 nie wskazują na znaczące pogorszenie się stanu sanitarnego obiektów branży żywnościowej działających na terenie powiatu żnińskiego.

Do grupy czynników szkodliwych, na które narażona jest największa liczba pracowników zatrudnionych w przekroczonych najwyższych dopuszczalnych stężeniach i natężeń czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, już od wielu lat należą czynniki fizyczne, w tym głównie hałas oraz pył. Wyniki kontroli wskazują, że działania podejmowane przez pracodawców przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników pracujących w narażeniu na działanie czynników szkodliwych.

W 2020 r. zaangażowanie większości pracowników PSSE do zadań związanych ze zwalczaniem epidemii było przyczyną wstrzymania kontroli planowych w poszczególnych sekcjach. W większości przypadków ograniczaliśmy się do przeprowadzania kontroli interwencyjnych, dotyczących zagrożenia życia lub zdrowia oraz kontroli akcyjnych dotyczących m. in. oceny przestrzegania czasowych nakazów, zakazów i ograniczeń. Kontrole te często przeprowadzane były w asyście Policji. Dodatkowo prowadzone były urzędowe pobory prób żywności, odbiory obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz urzędowe pobory prób wody. Prowadzono także postępowania administracyjne w celu nałożenia administracyjnych kar pieniężnych w związku nieprzebrzeganiem obowiązków ograniczeń, nakazów i zakazów.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Żninie**

Tadeusz Kosiara